

Popíšeme, za co a kdy se platí soudní poplatky, a co se stane, když nezaplatíte. Vysvětlíme, kdy můžete poplatek dostat zpět a kdy Vám ho nahradí protistrana. Upozorníme na zákonem zakotvená osvobození od soudního poplatku i na oprávnění soudu od poplatku částečně osvobodit nemajetného účastníka. Na konci najdete příklady soudních poplatků. Začneme však upozorněním na následky prohry u soudu.

Někdy uvádíme odkaz na [zákon o soudních poplatcích](#) (zákon č. 549/1991 Sb.). Jeho aktuální znění najdete například na stránkách [Zákony pro lidi](#). Přílohou zákona je [sazebník poplatků](#).

Kdo zaplatí náklady soudního řízení?

Vždy je lepší najít dohodu. Třeba i za pomoci mediátora. (Více v letáku [Mediace](#) na www.ochrance.cz v sekci *Životní situace*.) Pokud to není možné, nezbývá než jít k soudu. Tehdy je dobré mít představu o nákladech i o možné ztrátě pro případ prohry.

Soudní poplatek je jen jedním z nákladů řízení. Největší podíl obvykle tvoří náklady na právní zastoupení (advokáta). Někdy je třeba počítat i s výdaji na znalecké posudky, svědky atd.

Ten, kdo v řízení neuspěje, ponese své náklady (nevrátí se mu) a **většinou musí nahradit náklady protistraně.**

Při částečném úspěchu soud každé ze stran uloží zaplatit **poměrnou část** nákladů řízení.

Za co se vybírají soudní poplatky?

Zejména **za řízení** před soudem (z úkonů podle sazebníku – např. podání návrhu, žaloby či odvolání) a **za úkony** (za jednotlivé úkony podle sazebníku, například pořízení opisu rozsudku či jiné písemnosti).

Kdy a jak se poplatek platí a co když nezaplatím?

Poplatek za řízení by měl být zaplacen **v okamžiku podání žaloby**. Jeho výše závisí na povaze sporu a hodnotě předmětu sporu. Tabulku s příklady najdete na konci letáku. Celý [sazebník](#) je přílohou zákona o soudních poplatcích.

Poplatek můžete uhradit **na účet soudu, v hotovosti** na soudu a někdy i **kolkovými známkami**.

Když nezaplatíte, **soud Vás k tomu vyzve** a určí **náhradní lhůtu** k zaplacení, alespoň 15 dnů, výjimečně kratší.

Současně Vás poučí o následcích nezaplacení (**zastavení řízení**) i výjimkách (nezastavení řízení) a také o možnosti **požádat o osvobození** od soudních poplatků.

Pokud soud řízení výjimečně **nezastaví**, může pak poplatek **exekučně vymáhat**.

Pokud žalobu vezmu zpět, vrátí mi soudní poplatek?

Ano, ale snížený o 20 % (nejméně o 1 000 Kč), a zpravidla jen při zastavení řízení před prvním jednáním.

Jak funguje osvobození od soudních poplatků?

Zákon osvobozuje od poplatku **některá řízení** (nikdo neplatí nic) – zejména řízení ve veřejném zájmu (například ochrana dětí, sociální zabezpečení, zbavení svéprávnosti, dědictví), některé **úkony** (například sepsání návrhu ve věci péče soudu o nezletilé) i **osoby** (například navrhovatelé ve vyjmenovaných řízeních, např. ve věci ochrany proti domácímu násilí).

Podrobnosti najdete v [§ 11](#) zákona o soudních poplatcích.

Mám soud požádat o osvobození od soudních poplatků?

O osvobození zakotvené v zákoně o soudních poplatcích nemusíte žádat. Na žádost však soud navíc může konkrétního **účastníka částečně osvobodit** od soudních poplatků z důvodu jeho tíživé sociální situace (nedostatku majetku), pokud není na první pohled jasné, že nemůže uspět (žaluje zcela nedůvodně, domáhá se neexistujícího práva a podobně).

Žádost podejte zároveň s žalobou. Doložte své majetkové poměry, nejlépe na formuláři, který Vám soud pošle. Osvobození se vztahuje na celé řízení a působí i zpětně, ale nevracejí se již zaplacené poplatky. (Výjimečně může soud přiznat úplné osvobození od soudních poplatků, pokud zjistí zvlášť závažné důvody.) Rozhodnutí musí soud odůvodnit, můžete se proti němu odvolat.

Pokud se ukáže, že Vaše poměry neodůvodňovaly osvobození od soudních poplatků, může soud až do okamžiku pravomocného skončení řízení **přiznané osvobození odejmout**, a to i zpětně (museli byste poplatek zaplatit).

Příklady ze sazebníku poplatků

položka	částka / % z hodnoty sporu
žaloba na peněžní částku do 20 000 Kč <i>návrh na vydání elektronického platebního rozkazu</i>	1 000 Kč 400 Kč (<i>návrh do 10 000 Kč</i>) 800 Kč (<i>návrh do 20 000 Kč</i>)
žaloba na peněžní částku od 20 000 do 40 mil. Kč <i>návrh na vydání elektronického platebního rozkazu</i>	5 % z předmětné částky 4 % z předmětné částky (<i>od 20 000 Kč</i>)
žaloba na nepeněžitě plnění	2 000 Kč
žaloba týkající se nemovitosti	5 000 Kč za každou nemovitost
žaloba o rozvod manželství	2 000 Kč
návrh na nařízení předběžného opatření	1 000 Kč
žaloba o náhradu nemajetkové újmy v penězích do částky 200 000 Kč včetně nad 200 000 Kč	2.000 Kč 1 % z této částky
návrh na výkon rozhodnutí do 20 000 Kč návrh na výkon rozhodnutí od 20 000 do 40 mil. Kč návrh na výkon rozhodnutí vyklizením	1 000 Kč 5 % z této částky 3 000 Kč
vyhotovení opisu rozhodnutí	70 Kč za každou i započatou stránku
vyhotovení kopie listin	20 Kč za každou i započatou stránku
sepsání podání do protokolu	1 000 Kč
kopie elektronických dat, které jsou součástí spisu, na trvalém nosiči	50 Kč za každý nosič